

BÖLÜM 3

Dünya’da ve Türkiye’de COVID-19 Verileri

Mahmut SÜNNETÇİOĞLU¹, Abdullah SARIOZ²

Dünya’da COVID-19 Verileri

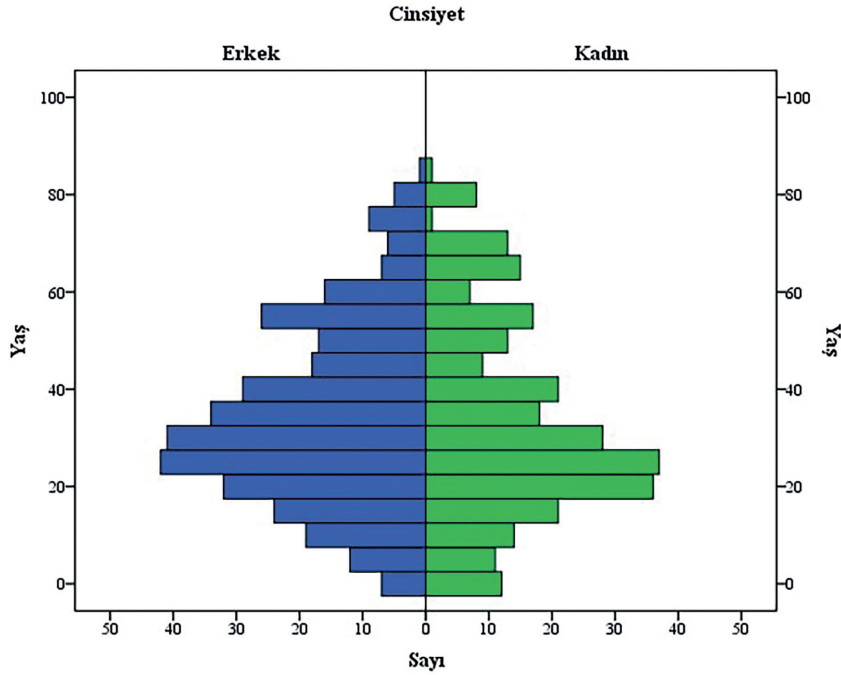
Şiddetli Akut Solunum Hastalığı (Severe Acute Respiratory Syndrome=SARS-CoV), 21. yüzyılın ilk uluslararası sağlık acil durumu olarak 2003 yılında, daha önceden bilinmeyen bir virüs halinde ortaya çıkmış olup yüzlerce insanın hayatını kaybetmesine neden olmuştur. Yaklaşık 10 yıl sonra koronavirüs ailesinden, daha önce insan ya da hayvanlarda varlığı gösterilmemiş olan Orta Doğu Akut Solunum Hastalığı (Middle East Respiratory Syndrome Coronavirus=MERS-CoV) Eylül 2012’de ilk defa insanlarda Suudi Arabistan’da tanımlanmış; ancak daha sonra aslında ilk vakaların Nisan 2012’de Ürdün Zarqa’daki bir hastanede görüldüğü ortaya çıkmıştır. 31 Aralık 2019’da Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ) Çin Ülke Ofisi, Çin’in Hubei eyaletinin Wuhan şehrinde etiyojisi bilinmeyen pnömoni vakalarını bildirmiştir. 7 Ocak 2020’de etken daha önce insanlarda tespit edilmemiş yeni bir koronavirüs (2019- nCoV) olarak tanımlanmıştır. Daha sonra 2019-nCoV hastalığının adı COVID-19 olarak kabul edilmiş, virüs SARS-CoV’e yakın benzerliğinden dolayı “Severe Acute Respiratory Syndrome Coronavirus-2” (SARS-CoV-2) olarak

isimlendirilmiştir. DSÖ’ye ilk bildirim ise 11 Ocak 2020’de Çin Hükümeti tarafından yapılmıştır (1-5).

Dünya üzerindeki COVID-19 vakalarının ve hastalığa bağlı ölümler incelendiğinde DSÖ’ye ilk bildirim 11 Ocak 2020’de Çin’den yapıldığı görülmektedir. Çin dışında ilk vaka 13 Ocak 2020’de Tayland’dan, ilk ölüm ise 15 Şubat 2020’de Fransa’dan bildirilmiştir. Avrupa bölgesinde ilk vaka Fransa’da 24 Ocak 2020 tarihinde görülmüştür. Doğu Akdeniz Bölgesi’nde ilk vaka 29 Ocak 2020’de Birleşik Arap Emirlikleri’nde, ilk ölüm 19 Şubat 2020’de İran’da bildirilmiştir. Amerika kıtasında ilk vaka 20 Ocak 2020’de, ilk ölüm 3 Mart 2020 tarihinde Amerika Birleşik Devletleri’nde bildirilmiştir. Afrika bölgesinde ise ilk vaka 25 Şubat 2020 tarihinde, ilk ölüm 12 Mart 2020 tarihinde Cezayir’de bildirilmiştir (Tablo 1). 15 Haziran 2020 itibari ile dünya genelinde 7 milyonun üzerinde vaka, 400.000 üzerinde ölüm bildirilmiştir. DSÖ’nün bölgelere güncel vaka ve hastalığa bağlı ölüm sayıları aşağıdaki tabloda gösterilmiştir (Tablo 2) (4-8). COVID-19 vakalarının bölgeler ve ülkelere göre dağılımı Tablo 3-8’de gösterilmiştir (6).

¹ Doç. Dr., YYÜ Tıp Fakültesi, Enfeksiyon Hastalıkları ve Klinik Mikrobiyoloji Anabilim Dalı, mahmutsunnetci@hotmail.com

² Uzm. Dr., Van İl Sağlık Müdürlüğü, a.sarioz@yahoo.com

Şekil 4: Cinsiyete Göre Hastaların Yaş Dağılımları

Kaynaklar

1. T.C. Sağlık Bakanlığı COVID-19 Bilgilendirme Platformu, (15/06/2020 tarihinde <https://covid-19bilgi.saglik.gov.tr/tr/> adresinden ulaşılmıştır).
2. Epidemiology Working Group for NCIP Epidemic Response, Chinese Center for Disease Control and Prevention. Zhonghua Liu Xing Bing Xue Za Zhi. 2020;41(2):145-151.[Abstract]
3. T.C. Sağlık Bakanlığı Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü COVID-19 Rehberi, (15/06/2020 tarihinde <https://covid19bilgi.saglik.gov.tr/tr/covid-19-rehberi.html> adresinden ulaşılmıştır).
4. WHO. Coronavirus disease (COVID-19) pandemic. (15.06.2020 tarihinde <https://www.who.int/emergencies/diseases/novel-coronavirus-2019>).
5. Rothan, H. A., & Byrareddy, S. N. (2020). The epidemiology and pathogenesis of coronavirus disease (COVID-19) outbreak. Journal of autoimmunity, 102433.
6. WHO Coronavirus Disease (COVID-19) Dashboard. <https://covid19.who.int/>, (15/06/2020 tarihinde <https://covid19.who.int/> adresinden ulaşılmıştır).
7. CDC. Coronavirus (COVID-19). (15/06/2020 tarihinde <https://www.cdc.gov/coronavirus/2019-nCoV/index.html> adresinden ulaşılmıştır).
8. ECDC. COVID-19 Pandemic. (15/06/2020 tarihinde <https://www.ecdc.europa.eu/en/covid-19-pandemic> adresinden ulaşılmıştır).
9. Sağlık Bakanlığı COVID-19 bilgilendirme Paneli. (15.06.2020 tarihinde <https://covid19.saglik.gov.tr/>, adresinden ulaşılmıştır).
10. <https://www.ahaber.com.tr/galeri/gundem/turkiye-koronavirus-haritasi-illere-gore-vaka-sayisi-tablosu-aciklandi-mi-11-mayis-vaka-ve-olum-sayisi-kac-oldu/5>, (Son erişim tarihi: 21.06.2020)
11. Bakan Koca, Koronavirüse İlişkin Son Durumu Değerlendirdi. <https://www.saglik.gov.tr/TR,66024/bakan-koca-koronaviruse-iliskin-son-durumu-degerlendirdi.html>, Son erişim tarihi: 21.06.2020)
12. Son Vakayı En Kısa Zamanda Görmek, Tedbirlere Uyumlu Mümkündür. <https://www.saglik.gov.tr/TR,65966/son-vakayi-en-kisa-zamanda-gormek-tedbirlere-uyumlu-mumkundur.html>, (Son erişim tarihi: 21.06.2020)
13. T.C. Sağlık Bakanlığı Halk Sağlığı Yönetim Sistemi, <https://hsys.saglik.gov.tr/>, Son Erişim tarihi: 13.03.2020
14. T.C. Sağlık Bakanlığı (2020). *E-Nabız Kişisel Sağlık Sistemi*, (13/06/2020 tarihinde <https://enabiz.gov.tr/> adresinden ulaşılmıştır).